

Het EK-toernooi van 1980

Een volwaardig toernooi

Op 21 juni 1977 werd door de UEFA eindelijk de beslissing genomen acht landen aan het eindtoernooi te laten deelnemen en het organiserende land automatisch te plaatsen. De titelverdediger moest zich wel kwalificeren.

Vanaf het begin was er kritiek op het mini-toernooi met vier landen geweest. Ook financiële gronden lagen ten grondslag aan het opwaarderen van de status tot mini-WK, dat nu twee weken zou duren. Vier wedstrijden waren te weinig voor een lucratief evenement, zeker met de oninteressante troostfinale erbij.

De organisator van de eindronden zou voortaan al een aantal jaren van tevoren worden aangewezen. Deze zou aan een flink aantal eisen moeten voldoen: grootte en comfort van de stadions, overdekte zitplaatsen, goede voorwaarden voor de pers, goede verblijfs- en trainingsaccommodaties etc., vergelijkbaar met de organisatie van de wereldkampioenschappen.

Het toernooi sprak hierdoor meer tot de verbeelding en was niet alleen voor de deelnemende landen, maar ook voor de sponsors veel lucratiever.

Sportief gezien kon de EK nog niet in de schaduw staan van de grote broer. West-Duitsland, Italië en Zwitserland stelden zich kandidaat als gastheer. UEFA-voorzitter Franchi, een Italiaan..., vond dat een groot voetballand de eerste EK in de nieuwe vorm moest krijgen. Zwitserland viel daarmee af en West-Duitsland had pas de Olympische Spelen (1972) en de WK (1974) in huis gehad. Daardoor bleef Italië als enige kandidaat over, ook al had het de EK in 1968 al georganiseerd.

Nog enkele noviteiten bij dit EK: voor het eerst een EK-mascotte (*Pinokkio*) en een opbloeiende voetbal als logo begeleidde de reclames voor het toernooi.

De intentie was duidelijk: de Europese Kampioenschappen gingen commercieel en moest in alle opzichten het voorbeeld van de Wereldkampioenschappen volgen.

Voor de start

Politiek en sport waren niet geheel los van elkaar te zien, ook al wilden velen dat zo graag. De aanslagen bij de Olympische Spelen in Duitsland, het omstreden WK-toernooi in Argentinië, boycot van de Olympische Spelen in Moskou (1980).

Bij het clubvoetbal heerste Engeland. Na drie maal Ajax en drie maal Bayern München zou de Europa Cup vanaf 1977 liefst zes maal achtereen door een Engelse club gewonnen (3x Liverpool, 2x Nottingham Forest, 1x Aston Villa). Andere West-Europese clubs verdeelden de overige prijzen. Zelfs Zweden (Malmö) en België spraken een woordje mee (finaleplaats voor Club Brugge, Europa Cup-2 voor Anderlecht), het Europese voetbal groeide in de breedte en de toeschouwersaantallen spinden daar garen bij.

Bij de nationale teams waren de jaren 70 het decennium van Oranje geweest. Na de tweede plaats op het WK 1974 en de derde plaats bij de EK 1976, was ook bij de WK in Argentinië net geen hoofdprijs weggelegd voor Oranje. Ditmaal verhinderden het opgehitste Argentijnse publiek, een zwakke scheidsrechter en pech (laatste minuut op de paal) een triomf voor het 'totaalvoetbal'.

De loting

Door de gewijzigde opzet van het eindtoernooi verliep ook de kwalificatie anders. 31 landen verdeeld over zeven groepen, de winnaar werd direct geplaatst voor de eindronde in Italië, dat automatisch geplaatst was en dus vrijgesteld van kwalificatiewedstrijden. De kwartfinale werd dus afgeschaft.

Bij de loting op 30 november 1977 in Hotel Excelsior in Rome ontbraken Albanië en het nieuwste lid Liechtenstein. De deelnemende landen werden verdeeld in drie categorieën. De eerste met de vier landen van de EK 1976, aangevuld met Engeland, Sovjet-Unie en België. In een andere beker zaten de zwakke landen: Cyprus, Finland, Luxemburg, Malta, Noorwegen, IJsland en Denemarken. In de derde beker waren de overige landen vertegenwoordigd.

De loting werd verricht door de recordinternational Facchetti, Europees kampioen in 1968. Titelverdediger Tsjecho-Slowakije trof het niet met Frankrijk en Zweden. Spanje moest tegen Joegoslavië en Roemenië; Nederland tegen Polen en de oude rivaal Oost-Duitsland. Daarentegen mocht West-Duitsland weer niet klagen met Wales, Turkije en Albanië.

Kwalificatie (12 mei 1978 – 26 maart 1980)

Groep 1

24-05-78 Denemarken	- Ierland	3-3 (1-2)	
20-09-78 Ierland	- Noord-Ierland	0-0	
20-09-78 Denemarken	- Engeland	3-4 (2-2)	
11-10-78 Denemarken	- Bulgarije	2-2 (1-1)	
25-10-78 Ierland	- Engeland	1-1 (1-1)	
25-10-78 Noord-Ierland	- Denemarken	2-1 (0-0)	
29-11-78 Bulgarije	- Noord-Ierland	0-2 (0-1)	
07-02-79 Engeland	- Noord-Ierland	4-0 (1-0)	
02-05-79 Ierland	- Denemarken	2-0 (1-0)	
02-05-79 Noord-Ierland	- Bulgarije	2-0 (2-0)	
19-05-79 Bulgarije	- Ierland	1-0 (0-0)	
06-06-79 Bulgarije	- Engeland	0-3 (0-1)	
06-06-79 Denemarken	- Noord-Ierland	4-0 (2-0)	3x Elkjaer
12-09-79 Engeland	- Denemarken	1-0 (1-0)	
17-10-79 Ierland	- Bulgarije	3-0 (1-0)	
17-10-79 Noord-Ierland	- Engeland	1-5 (0-2)	
31-10-79 Bulgarije	- Denemarken	3-0 (1-0)	
21-11-79 Noord-Ierland	- Ierland	1-0 (0-0)	
22-11-79 Engeland	- Bulgarije	2-0 (1-0)	
06-02-80 Engeland	- Ierland	2-0 (1-0)	

1. Engeland	8	7	1	0	15	22-5
2. Noord-Ierland	8	4	1	3	9	8-14
3. Ierland	8	2	3	3	7	9-8
4. Bulgarije	8	2	1	5	5	6-14
5. Denemarken	8	1	2	5	4	13-17

Engeland had geen succesvol decennium gekend met het nationale team. Voor het laatst in 1970 was het bij een groot toernooi. Trainer Ron Greenwood, eerder 16 jaar in dienst van West Ham United zette een nieuwe, offensieve koers in en met succes. Met een zwaarbevochten 3-4 zege in Denemarken en een gelijkspel in Ierland werd de basis gelegd voor de rest van de kwalificatiewedstrijden, die daarna allemaal gewonnen werden. Vooral de zeges op de nummer twee Noord-Ierland (4-0 en 5-1) gaven hoop op betere tijden voor het team. De in de Bundesliga spelende Kevin Keegan was de leider, maar hij had goede steun van Francis, Woodcock, Brooking en Cunningham. Veel concurrentie was er niet, de andere landen maakten elkaar punten afhandig. Denemarken had goede spelers met Simonsen, Jensen, Lerby en Arnesen, maar zij konden hun buitenlandse avonturen niet omzetten in klinkende resultaten voor het nationale team en bleven zodoende bij de zwakkere broeders horen.

Groep 2

30-08-78 Noorwegen	- Oostenrijk	0-2 (0-2)
20-09-78 België	- Noorwegen	1-1 (0-1)
20-09-78 Oostenrijk	- Schotland	3-2 (1-0)
11-10-78 Portugal	- België	1-1 (1-1)
25-10-78 Schotland	- Noorwegen	3-2 (1-1)
15-11-78 Oostenrijk	- Portugal	1-2 (0-1)
29-11-78 Portugal	- Schotland	1-0 (1-0)
28-03-79 België	- Oostenrijk	1-1 (1-0)
02-05-79 Oostenrijk	- België	0-0
09-05-79 Noorwegen	- Portugal	0-1 (0-1)
07-06-79 Noorwegen	- Schotland	0-4 (0-3)
29-08-79 Oostenrijk	- Noorwegen	4-0 (1-0)
12-09-79 Noorwegen	- België	1-2 (1-1)
17-10-79 België	- Portugal	2-0 (0-0)
17-10-79 Schotland	- Oostenrijk	1-1 (0-1)
01-11-79 Portugal	- Noorwegen	3-1 (1-1)

21-11-79 België	- Schotland	2-0 (1-0)
21-11-79 Portugal	- Oostenrijk	1-2 (1-1)
19-12-79 Schotland	- België	1-3 (0-3)
26-03-80 Schotland	- Portugal	4-1 (2-0)

1. België	8	4 4 0	12	12-5
2. Oostenrijk	8	4 3 1	11	14-7
3. Portugal	8	4 1 3	9	10-11
4. Schotland	8	3 1 4	7	15-13
5. Noorwegen	8	0 1 7	1	5-20

Een groep met vier gelijkwaardige tegenstanders, waaronder twee deelnemers aan de WK 1978: Oostenrijk en Schotland. Favoriet was Oostenrijk onder trainer Karl Stotz. Het team rondom topschutter Krankl startte naar verwachting met zeges op Noorwegen en Schotland. Op 15 november 1978 kwam de schok toen de Portugees Alberto in de laatste minuut de Oostenrijkers op een nederlaag trakteerde. Daarna was plotseling Portugal de bovenliggende partij, nadat het ook van Schotland en Noorwegen won en met 7 uit 4 de beste kansen had.

Niemand hield nog rekening met België, dat de eerste vier wedstrijden genoeg met een puntenverdeling moest nemen. Na de eerste tegen Noorwegen was het hoofd geëist van coach Guy Thys, maar de Rode Duivels rondom de teruggekeerde 34-jarige Van Moer wist de laatste vier duels te winnen, terwijl Portugal drie van de vier keer verloor en ook Oostenrijk een belangrijk punt liet liggen in Schotland. Vooral de beslissende uitzege van de Belgen in Schotland was indrukwekkend. Binnen een half uur was het al 0-3 door goals van Vandenberghe en twee van Francois van der Elst. België hoorde weer bij de Europese top en stond na 1972 voor de tweede keer in een EK-eindrondte.

Groep 3

04-10-78 Joegoslavië	- Spanje	1-2 (1-2)
25-10-78 Roemenië	- Joegoslavië	3-2 (0-1)
15-11-78 Spanje	- Roemenië	1-0 (1-0)
13-12-78 Spanje	- Cyprus	5-0 (2-0)
01-04-79 Cyprus	- Joegoslavië	0-3 (0-1)
04-04-79 Roemenië	- Spanje	2-2 (0-0)
13-05-79 Cyprus	- Roemenië	1-1 (1-1)
10-10-79 Spanje	- Joegoslavië	0-1 (0-1)
31-10-79 Joegoslavië	- Roemenië	2-1 (0-0)
14-11-79 Joegoslavië	- Cyprus	5-0 (1-0)
18-11-79 Roemenië	- Cyprus	2-0 (1-0)
09-12-79 Cyprus	- Spanje	1-3 (0-2)

1. Spanje	6	4 1 1	9	13-5
2. Joegoslavië	6	4 0 2	8	14-6
3. Roemenië	6	2 2 2	6	9-8
4. Cyprus	6	0 1 5	1	2-19

Spanje leefde al toe naar de WK 1982, dat het mocht organiseren. Coach Kubala had het land in 1978 voor het eerst sinds twaalf jaar naar een WK geleid. Probleem voor hem was het grote aantal buitenlandse profs in Spanje, waardoor de eigen talenten op de bank zaten. De Argentijnen Heredia en Cano werden genaturaliseerd, zodat ze voor Spanje mochten uitkomen. WK-ster Mario Kempes had te lang getreuzeld om speelgerechtigd te zijn.

De speelkalender had het hoofdgerecht direct op het menu gezet. De Joegoslavische trainer Mladinic had jarenlang Real Madrid onder zijn hoede gehad en kende het Spaanse voetbal door en door. Toch wist Spanje in Zagreb een belangrijke 1-2 overwinning te behalen. Nadat ook van Roemenië en Cyprus gewonnen was, leek de kwalificatie voor de eindronde al binnen. Thuis tegen Joegoslavië ging het mis. Een snel doelpunt van Surjak kon niet meer rechtgezet worden. Maar Joegoslavië had al teveel punten verloren en na winst op Cyprus mocht Spanje alsnog de tickets voor Italië bestellen. Overtuigend was het allerminst.

Groep 4

06-09-78 IJsland	- Polen	0-2 (0-1)
20-09-78 Nederland	- IJsland	3-0 (1-0)

04-10-78 Oost-Duitsland	- IJsland	3-1 (2-1)	
11-10-78 Zwitserland	- Nederland	1-3 (1-1)	
15-11-78 Nederland	- Oost-Duitsland	3-0 (1-0)	
15-11-78 Polen	- Zwitserland	2-0 (1-0)	
28-03-79 Nederland	- Zwitserland	3-0 (0-0)	
18-04-79 Oost-Duitsland	- Polen	2-1 (0-1)	
02-05-79 Polen	- Nederland	2-0 (1-0)	
05-05-79 Zwitserland	- Oost-Duitsland	0-2 (0-1)	
22-05-79 Zwitserland	- IJsland	2-0 (1-0)	
09-06-79 IJsland	- Zwitserland	1-2 (1-0)	
05-09-79 IJsland	- Nederland	0-4 (0-0)	
12-09-79 IJsland	- Oost-Duitsland	0-3 (0-0)	
12-09-79 Zwitserland	- Polen	0-2 (0-1)	
26-09-79 Polen	- Oost-Duitsland	1-1 (0-0)	
10-10-79 Polen	- IJsland	2-0 (0-0)	
13-10-79 Oost-Duitsland	- Zwitserland	5-2 (3-1)	3x Hoffmann
17-10-79 Nederland	- Polen	1-1 (0-1)	
21-11-79 Oost-Duitsland	- Nederland	2-3 (2-1)	

1. Nederland	8	6	1	1	13	20-6
2. Polen	8	5	2	1	12	13-4
3. Oost-Duitsland	8	5	1	2	11	18-11
4. Zwitserland	8	2	0	6	4	4-12
5. IJsland	8	0	0	8	0	2-21

Natuurlijk was Nederland favoriet na de prolongatie van het vice-wereldkampioenschap. Jan Zwartkruis was de bondscoach, nadat hij in 1976 al interim-coach werd na Knobel en bij de WK 1978 Happel assisteerde. De luitenant had nieuwe spelers ingepast, nadat afscheid was genomen van oudgedienden Jongbloed, Suurbier en Rijsbergen. Cruijff en Van Hanegem waren al eerder afgehaakt. Met Polen en Oost-Duitsland had Oranje het niet getroffen bij de loting, want vooral de wedstrijden achter het IJzeren Gordijn bleken in het verleden te grote hindernissen.

Bij Polen was na het teleurstellende WK een team rondom de sterren Boniek en Deyna geformeerd. Nederland ging sterk uit de startblokken met zes uit drie. In Chorzov ging het voor 100.000 toeschouwers volgens de traditie mis: 2-0 met een weergaloze Zbigniev Boniek. Zwartkruis kwam onder druk te staan, maar bleef op zijn plaats. De beslissing moest in de twee slotwedstrijden vallen. Polen en Oost-Duitsland stonden met 11 uit 7 bovenaan, daarachter Nederland met 10 uit 6 en het beste doelsaldo. Nederland – Polen leverde geen winnaar op, zodat alles neer kwam op die 21^e november 1979 in Leipzig. Bij Nederland wees Zwartkruis een come-back van Johan Cruijff af. Bij Nederland speelde, mede door een golf van blessures, slechts twee basisspelers van de WK-finale mee. In de voorhoede stonden drie vleugelspitsen.

Oost-Duitsland zag kans eindelijk weer eens aan een groot toernooi deel te nemen en daar leek het in het begin ook sterk op na de 2-0 voorsprong door Schnuphase en Streich. Vooral routinier Krol acteerde zwak. Ling en Weise raakten met elkaar slaags, waarna beiden konden douchen. Dat bleek vooral in het voordeel van Nederland. Vlak voor rust wist Frans Thijssen (spelend bij Ipswich Town) de Oost-Duitsers toch met een ongerust gevoel naar de kleedkamer te sturen door een voorzet van Tahamata in te koppen.

Na rust wisten de Nederlanders het tij te keren en toonden een uitstekende vechtersmentaliteit. Kees Kist, spits van AZ '67, kwam in de ploeg en hij scoorde na vijf minuten de gelijkmaker. In de 70e minuut deelde de pijlsnelle René van de Kerkhof de knock-out uit. Met een sensationele 2-3 zege was het gelukt de 100.000 toeschouwers stil te krijgen en een plaats voor de eindronde te bemachtigen. Het was een van de meest memorabele overwinningen in de Oranje-historie en maakte Nederland direct tot favoriet voor de Europese titel.

Groep 5

01-09-78 Frankrijk	- Zweden	2-2 (0-0)
04-10-78 Zweden	- Tsjecho-Slowakije	1-3 (1-1)
07-10-78 Luxemburg	- Frankrijk	1-3 (0-1)
25-02-79 Frankrijk	- Luxemburg	3-0 (1-0)
04-04-79 Tsjecho-Slowakije	- Frankrijk	2-0 (0-0)
01-05-79 Luxemburg	- Tsjecho-Slowakije	0-3 (0-1)

07-06-79 Zweden	- Luxemburg	3-0 (2-0)
05-09-79 Zweden	- Frankrijk	1-3 (1-1)
10-10-79 Tsjecho-Slowakije	- Zweden	4-1 (3-0)
23-10-79 Luxemburg	- Zweden	1-1 (1-0)
17-11-79 Frankrijk	- Tsjecho-Slowakije	2-1 (0-0)
24-11-79 Tsjecho-Slowakije	- Luxemburg	4-0 (3-0)

1. Tsjecho-Slowakije	6	5 0 1	10	17-4
2. Frankrijk	6	4 1 1	9	13-7
3. Zweden	6	1 2 3	4	9-13
4. Luxemburg	6	0 1 5	1	2-17

Tsjecho-Slowakije had de successen na de EK 1976 geen voortzetting kunnen geven. Jezek had het trainersstokje aan zijn assistent dr. Jozef Venglos overgeven. Het WK 1978 was niet gehaald, mede door het missen van Ondrus door een zwaar auto-ongeval. Frankrijk (al met Platini) en Zweden waren in Argentinië wel present, maar kwamen niet verder dan de eerste ronde.

Bij Tsjecho-Slowakije speelden nog steeds de EK-helden Nehoda, Panenka, Dobia en ook weer Ondrus, aangevuld met spits Hruska en regisseur Jarusek. In Zweden gaf het direct een visitekaartje af door met 1-3 te winnen. Zweden huldigde de 36-jarige libero Nordqvist, die zijn 115^e en laatste interland speelde en daarmee het wereldrecord verbrak. Borg verhoogde de feeststemming aanvankelijk, maar de sterke Tsjecho-Slowaakse ploeg wist de stand daarna genakkelijk om te buigen door treffers van Masny (2x) en Nehoda.

Doorslaggevend was de zege op Frankrijk. Deze kwam pas tot stand nadat de West-Duitse scheidsrechter Aldinger een omstreden strafschoep toekende, onberispelijk ingeschoten door de specialist Panenka. Het verzet was gebroken en Stambacher bracht de eindstand op 2-0. Toen daarna ook Luxemburg en Zweden opzij waren gezet, kon het zich permitteren in Frankrijk het enige duel te verliezen. De Fransen onder trainer Hidalgo hadden goede hoop voor de toekomst met een talentvolle selectie die Frankrijk terug naar de top moest schieten. Tsjecho-Slowakije had geen moeite thuis tegen Luxemburg definitief een plaats voor de eindronde te bemachtigen om in Italië de titel te kunnen verdedigen.

Groep 6

24-05-78 Finland	- Griekenland	3-0 (1-0)	
20-09-78 Finland	- Hongarije	2-1 (1-0)	
20-09-78 Sovjet-Unie	- Griekenland	2-0 (1-0)	
11-10-78 Hongarije	- Sovjet-Unie	2-0 (1-0)	
11-10-78 Griekenland	- Finland	8-1 (5-0)	3x Mavros
28-10-78 Griekenland	- Hongarije	4-1 (0-0)	
02-05-79 Hongarije	- Griekenland	0-0	
19-05-79 Sovjet-Unie	- Hongarije	2-2 (1-1)	
04-07-79 Finland	- Sovjet-Unie	1-1 (0-1)	
12-09-79 Griekenland	- Sovjet-Unie	1-0 (1-0)	
17-10-79 Hongarije	- Finland	3-1 (2-0)	
31-10-79 Sovjet-Unie	- Finland	2-2 (0-0)	

1. Griekenland	6	3 1 2	7	13-5
2. Hongarije	6	2 2 2	6	9-9
3. Finland	6	2 2 2	6	10-15
4. Sovjet-Unie	6	1 3 2	5	7-8

Hongarije en Sovjet-Unie waren de favorieten, elk met een roemrucht verleden. Griekenland en Finland waren 'kleintjes', waar geen rekening gehouden werd. Het team van de Sovjet-Unie zat echter al sinds 1974 in een diepe crisis; het had de aansluiting met het Westen totaal verloren. Met Hongarije ging het al niet veel beter. Het WK 1978 was nog wel gehaald, maar alle drie wedstrijden waren afgesloten met een kansloze nederlaag.

Zonder de topspelers Nyilasi en Töröcsik werd in Helsinki een sensationele nederlaag geleden tegen Finland, dat nog nooit eerder een kwalificatiewedstrijd voor de EK had gewonnen. Nadat ook in Griekenland werd verloren was de Hongaarse ploeg uitgeschakeld.

De Sovjet-Unie ging het niet veel beter. Slechts één duel wisten de mannen van trainer Beskov te winnen. Dieptepunt was de thuiswedstrijd tegen Finland, waar de ploeg zich hopeloos blameerde door een 2-0 voorsprong te verspelen. Beskov zou maar eens andere nationale teams moeten gaan bestuderen, was de reactie van de *Pravda*. Grote verrassing was Griekenland, dat de andere outsider Finland met 8-1 naar huis stuurde. Regisseur Delikaris en topschutter Mavros waren de grote mannen van de ploeg, die tot zijn eigen verbazing de kans kreeg zich te kwalificeren voor de eindronde. De beslissing viel op 12 september 1979 in Athene tegen Sovjet-Unie. Een doelpunt van Nikoloudis was genoeg voor de grootste verrassing van de voorronde: Griekenland in de eindronde!

Groep 7

25-10-78	Wales	- Malta	7-0 (3-0)	4x Edwards
29-11-78	Wales	- Turkije	1-0 (0-0)	
25-02-79	Malta	- West-Duitsland	0-0	
18-03-79	Turkije	- Malta	2-1 (1-0)	
01-04-79	Turkije	- West-Duitsland	0-0	
02-05-79	Wales	- West-Duitsland	0-2 (0-1)	
02-06-79	Malta	- Wales	0-2 (0-1)	
17-10-79	West-Duitsland	- Wales	5-1 (4-0)	
28-10-79	Malta	- Turkije	1-2 (0-2)	
21-11-79	Turkije	- Wales	1-0 (0-0)	
22-12-79	West-Duitsland	- Turkije	2-0 (1-0)	
27-02-80	West-Duitsland	- Malta	8-0 (3-0)	

1. West-Duitsland	6	4	2	0	10	17-1
2. Turkije	6	3	1	2	7	5-5
3. Wales	6	3	0	3	6	11-8
4. Malta	6	0	1	5	1	2-21

Wales mocht toch meedoen??? Zie 1976

Jupp Derwall had als opvolger van Helmut Schön een duidelijke opdracht van DFB-baas Neuberger: de blamage van de WK 1978 uitwissen op het EK 1980. In Argentinië had het slechts één van de zes wedstrijden weten te winnen en dat was na de eerdere successen een tegenvaller. Derwall moest een nieuw team formeren na het afscheid van Vogts, Hölzenbein, Flohe en Dieter Müller. Dat het geen gemakkelijke taak was, bleek uit de eerste twee uitwedstrijden met teleurstellende resultaten. Zowel in Malta als in Turkije bleef het bij een gelukkige 0-0 en de kritiek was enorm.

Wales kwam veel beter uit de startblokken met twee overwinningen, zodat de confrontatie tussen Wales en West-Duitsland belangrijk was. Derwall koos voor kracht en routine (Zimmermann en Stielike) en met succes. De 0-2 zege in Wrexham betekende de ommekeer. De *Mannschaft* won de overige wedstrijden op soevereine wijze, of misschien bleek de tegenstand wel erg zwak. Thuis tegen Wales maakte het team wel indruk, zodat het karwei tegen Turkije afgemaakt kon worden. De nieuwe sterren heetten voortaan Rummenigge, Kaltz, Allofs en Fischer.

Eindronde in Italië (11-22 juni 1980)

Voor het eerst een mini-WK met acht landen

Deelnemende landen

Tsjecho-Slowakije (3), West-Duitsland (3), België (2), Engeland (2), Italië (2), Nederland (2), Spanje (2), Griekenland (1)

Organisatie: twee groepen met vier landen; nummers één naar de finale, nummers twee strijden om derde plaats.

Het gastland

Italië kreeg, na 1968, voor de tweede maal de organisatie van de eindronde toegewezen. Net als de politiek stak het voetbal in Italië in een flinke crisis. De EK in 1976 was

gemist, een kleine opleving was er bij de WK 1978, waar Italië derde werd. Tussen 1973 en 1984 won het land geen enkele Europa Cup.

Midden in de voorbereidingsfase voor de EK 1980 was het land in de greep van een gigantisch gokschandaal rondom twee zakenmannen uit Rome: Cruciani en Trinca. Diverse profs waren erbij betrokken, waaronder ook internationals. In maart 1980 werden zes EK-kandidaten gevangen genomen: Albertosi en Morini (Milan), Giordano, Wilson, Cacciatori en Manfredonia (Lazio Roma). Daarnaast werd volksheld Paolo Rossi voor drie jaar geschorst en AC Milan uit de Serie A gezet. Aartsrivaal Juventus was ook in het schandaal betrokken, maar werd niet bestraft. Ook trainer Bearzot werd beschuldigd een vinger in de pap te hebben, omdat hij vooral Juventus-spelers selecteerde. De tifosi verloren in elk geval het plezier en vertrouwen in het voetbal en bleven bij de EK thuis.

De stadions

Een toernooi met acht landen betekende de organisatie van veertien wedstrijden, die verdeeld werden over vier stadions. De stadions in Rome en Napels hadden al EK-ervaring uit 1968. Wat grootte en infrastructuur betreft prima stadions; San Paolo was vergroot naar 85.000 plaatsen, het Olympisch Stadion van Rome juist teruggebracht van 100.000 naar 79.000.

Problemen waren er vooral te verwachten met de toeschouwers. In Rome waren tijdens de competitie al opstootjes geweest met een dode tot gevolg, en ook in Napels en Turijn stonden de heetgebakerde tifosi slecht bekend. Van Napels lagen de slechte herinneringen van de EK 1968 nog vers in het geheugen. Door de gokschandalen was de animositeit tussen Milaan en Turijn groot, tenslotte was AC Milan wel een divisie teruggezet en Juventus uit *Torino* niet en dat zorgde voor een onderling vijandige atmosfeer. Daarnaast werd met zorg de komst van Engelse en West-Duitse hooligans tegemoet gezien, die in toenemende mate voor rellen in Europa zorgden.

Al ruim voor de eindronde was duidelijk dat de kaartverkoop moeizaam verliep. De kaarten waren duur en het gokschandaal in Italië had de interesse tot een minimum gereduceerd. Het EK-toernooi sprak in de meeste landen nog niet zo tot de verbeelding dat het een run op kaarten betekende. Zelfs in Nederland en ook West-Duitsland vonden de tickets geen weg naar de liefhebbers.

Tijdens het toernooi daalde de belangstelling alleen maar door toedoen van Engelse hooligans, de zomerpauze en de bloedsaaiwedstrijden. Bij de openingswedstrijd Tsjecho-Slowakije – West-Duitsland waren amper 10.000 kijkers en het duel tussen Griekenland en Tsjecho-Slowakije trok welgeteld 7.614 toeschouwers.

Stadions:

- * Milaan, Stadio Giuseppe Meazza (San Siro), 80.000 plaatsen, geopend 1926
3 wedstrijden: Italië – Spanje, Spanje – België, Tsjecho-Slowakije – Nederland
- * Napels, Stadio San Paolo, 85.000 plaatsen, geopend 1959
4 wedstrijden: Griekenland – Nederland, West-Duitsland – Nederland, Spanje – Engeland, wedstrijd om 3^e plaats
- * Rome, Stadio Olimpico, 79.000 plaatsen, geopend 1953
4 wedstrijden: Tsjecho-Slowakije – West-Duitsland, Tsjecho-Slowakije – Griekenland, Italië – België, finale
- * Turijn, Stadio Comunale, 71.000 plaatsen, geopend 1933
3 wedstrijden: België – Engeland, Engeland – Italië, West-Duitsland – Griekenland

De ploegen

De stemming was bij de start van de eindronde miserabel. In heel Europa vroeg men zich af waarom Italië de organisatie had behouden na de onthulling van nieuwe details in het gokschandaal. In Italië zelf was de belangstelling om die reden tot het nulpunt gedaald en buiten Turijn vroeg iedereen zich af waarom vooral Juventus-spelers in de basis stonden.

Ook in andere landen waren er problemen. De meeste competities en Europa-Cuptoernooien waren net afgesloten en de topspelers liepen op hun tandvlees.

Een favoriet was moeilijk aan te wijzen. Titelverdediger Tsjecho-Slowakije verkeerde al maanden in een crisis, de problemen van Italië waren bekend en het thuisvoordeel bleek in dit jaar meer een nadeel. Nederland was nog wel vice-wereldkampioen, maar had zijn beste tijd gehad. Spanje was zich vooral aan het voorbereiden op de WK 1982 in eigen land en daarnaast kreeg trainer Kubala felle kritiek over zich heen. Engeland was er na tien jaar weer eens bij, maar het team rond Kevin Keegan behoorde niet tot de grootste kanshebbers bij de bookmakers. Van de kleintjes Griekenland en België viel weinig te verwachten. Ziehier alle aanwezige ingrediënten voor een van de slechtste en saaiste toernooien in de EK-historie. En meestal komt dan (West-)Duitsland bovendrijven...

Groep 1

Tsjecho-Slowakije – West-Duitsland 0-1 (0-0)

11 juni 1980 - Stadion Olimpico, Rome. Toeschouwers 10.500

Tsjecho-Slowakije: Netolicka, Barmos, Ondrus, Jurkemik, Gögh, Kozak, Stambachr, Panenka, Nehoda, Vizek, Gajdusek (66. Masny).

Coach Venglos

West-Duitsland: Schumacher, Kaltz, Cullmann, Karl-Heinz Förster, Dietz (gk 70), Bernd Förster (60. Magath), Stielike, Briegel, Hans Müller, Rummenigge, Klaus Allofs (gk).

Coach Derwall

57. Rummenigge 0-1

Scheidsrechter Michelotti (Italië)

Trainer Venglos van Tsjecho-Slowakije steunde nog op de Europese kampioenen, alleen keeper Viktor was gestopt. De titelverdediger was niet als groepshoofd ingedeeld na het missen van de WK 1978 en mogelijk speelden ook commerciële belangen een rol. Nu was het terecht gekomen in een groep met West-Duitsland en Nederland.

Jupp Derwall beschikte met een gemiddelde leeftijd van ruim 24 jaar over de jongste selectie aller tijden. Hij had nog wel een tegenvaller te verwerken door het uitvallen van Rainer Bonhof. Dat betekende het einde van een tijdperk, want hij was de laatste wereldkampioen van 1974. Ook van het EK 1976 was er nog maar één speler over, nl. Dietz.

Slechts 10.000 toeschouwers kwamen af op de herhaling van de laatste EK-finale, voor het merendeel uit West-Duitsland. De thuisblijvers kregen gelijk in deze dramatisch slechte partij. Zoals gewoonlijk kenmerkte het openingsduel zich met nerveus en voorzichtig spel. De Tsjecho-Slowaken speelden de bal in eigen gelederen rond, met een gelijkspel als doel. Als de West-Duitsers een aanval wilden opzetten, eindigde deze meestal snel in een verkeerde eindpass. Alleen Rummenigge was ijverig en stichtte af en toe wat gevaar. Stielike, Allofs en het lichtgewicht Hansi Müller waren onzichtbaar. Aan de andere kant lag Nehoda aan de ketting van Briegel en viel alleen Vizek positief op. Dat er toch nog een doelpunt viel in dit slaapverwekkende zomeravondvoetbal was louter toeval. Hansi Müller raakte een keer een bal goed en deponeerde plotseling een voorzet op de blonde kuif van Rummenigge, die van dichtbij de bal achter keeper Netolicka kopte. Daarbij bleef het, zodat West-Duitsland al direct een grote stap richting finale zette.

Griekenland – Nederland 0-1 (0-0)

11 juni 1980 – Stadion San Paolo, Napels. Toeschouwers 14.990

Griekenland: Konstantinou, Kirastas, Firos, Kapsis, Iosifidis, Livathinos, Terzanidis, Kouis, Ardizoglu (68. Anastopoulos), Mavros (gk 45), Kostikos (78. Galakos)

Coach Panagulias

Nederland: Schrijvers (15. Doesburg), Wijnstekers, Krol, Van de Korput, Hovenkamp, Haan, Stevens, Willy van de Kerkhof (gk 58), Vreijisen (46. Nanninga), Kist, René van de Kerkhof

Coach Zwartkruis

65. Kist 0-1 (strafschop)

Scheidsrechter Prokop (Oost-Duitsland)

Bij Nederland ontbraken Crujff, Van Hanegem, Neeskens en Rensenbrink, hoewel ze nog wel actief waren op de velden. Crujff had zijn laatste interland al in 1977 gespeeld maar was nog steeds actief op de velden. Zijn relatie met Oranje was altijd al slecht geweest. In elf jaar was hij slechts tot 48 caps gekomen en hij had zijn carrière geen glans kunnen

geven door een hoofdprijs. Omdat hij meer belang hechtte aan zijn gezin en aan de randvoorwaarden waarover hij voortdurend botste met de bond, was hij slechts bij één EK (1972) en één WK (1974) present, veel te weinig voor Neerlands beste voetballer ooit. Zijn broer Hennie verklaarde in de tv-documentaire *Profiel* ook, dat Cruijff veel meer uit zijn carrière had kunnen halen, als hij het voetbal zelf voorop had gesteld en het elftal op sleeptouw had genomen. Bondscoach Zwartkruis had zijn team geformeerd rondom Ruud Krol, die zijn nadagen sleet in de Noord-Amerikaanse competitie. Behalve Krol waren ook Rep, de gebroeders Van de Kerkhof en Schrijvers nog over van de zilveren ploeg. Ook Arie Haan stelde zich alsnog beschikbaar, nadat hij eerder had bedankt. Door een blessuregolf werd ook Martien Vreijzen opgeroepen, rechtsbuiten bij degradatieclub NAC.

Volgens de traditie was het onrustig in het Nederlandse kamp. Op het Oranje-shirt stond het Adidas-logo en de spelers wilden niet kosteloos reclame maken. Het logo werd dan ook afgeplakt.

Zwartkruis onderwierp de spelers na het zware seizoen aan een Spartaanse voorbereiding, hetgeen veel ontevreden gezichten oplevert. De spelers zitten in een Napolitaans hotel met veel voetbalmakelaars, terwijl de Italiaanse grenzen juist waren opengesteld...

De wedstrijd tegen Griekenland was voor het met een kwart gevulde stadion in Napels zo mogelijk nog slechter dan de openingswedstrijd. Voor de keeper Konstantinou hadden de Grieken een kopbalsterke defensie geposteed, die de Nederlandse aanval weinig kansen gaf. Vooral de debuterende Vreijzen faalde en werd tijdens de rust gewisseld voor Nanninga. Vreijzen kwam daarna niet meer in actie.

De Grieken verstopten zich niet en hadden zelfs met de sterk spelende Mavros hun eigen kansen. Nederland kende na een kwartier een tegenvaller door het uitvallen van doelman Schrijvers; Pim Doesburg van Sparta nam zijn plaats in.

Dat de favorieten toch zegevierend het veld konden verlaten, hadden ze uitsluitend aan de Oost-Duitse scheidsrechter Prokop te danken, die in een buiteling van Nanninga als enige een strafschoep zag. Kees Kist maakte dankbaar gebruik van het geschenk en schoot Nederland naar de winst. Van totaalvoetbal was echter geen sprake.

Kapsis kopte in de slotfase nog tegen de lat, zodat Oranje niet mocht mopperen.

"De Nederlanders grinnikten om de valse start van West-Duitsland en spraken over het eeuwige geluk van hun aartsrivaal. Maar met hun eigen spel overtroffen ze de slechte prestatie van de komende tegenstander ruimschoots," vond het AD. De West-Duitse pers had met genoegen gezien dat de *Mannschaft* niet bang hoefde te zijn voor Nederland.

West-Duitsland – Nederland 3-2 (1-0)

14 juni 1980 – Stadion San Paolo, Napels. Toeschouwers 29.889

West-Duitsland: Schumacher, Kaltz, Stielike, Karl-Heinz Förster, Dietz (73. Matthäus), Schuster (gk), Briegel, Hans Müller (65. Magath), Rummenigge, Hrubesch, Klaus Allofs.

Coach Derwall

Nederland: Schrijvers, Wijnstekers, Krol, Van de Korput, Hovenkamp (46. Nanninga), Haan, Stevens (gk), Willy van de Kerkhof, Rep, Kist (70. Thijssen), René van de Kerkhof.

Coach Zwartkruis

20. Allofs 1-0, 60. Allofs 2-0, 65. Allofs 3-0, 79. Rep 3-1 (strafschoep), 85. Willy van de Kerkhof 3-2 Scheidsrechter Wurtz (Frankrijk)

De topper waar iedereen naar uitkeek: West-Duitsland – Nederland. Na de verloren WK-finale van 1974 had Nederland in Argentinië deels revanche genomen door West-Duitsland in de tweede ronde uit te schakelen. Het onderlinge treffen eindigde daar in 2-2.

Derwall had zijn team omgezet. Libero Cullmann voldeed niet en de Real Madrid-speler Stielike nam zijn plaats in. Op het middenveld moest de 20-jarige Bernd Schuster de regie in handen nemen, voorin werd Horst Hrubesch als stormram geposteed.

Nederland had geen schijn van kans en werd in een half leeg stadion totaal overlopen door de fris spelende Duitsers, die geen strobreed in de weg werden gelegd. Schuster kon zich naar hartelust uitleven, van bewaker Willy van de Kerkhof had hij totaal geen hinder. Het resulteerde in een 3-0 voorsprong voor de Duitsers. Alle drie goals kwamen

op naam van Klaus Alloffs, de spits van Fortuna Düsseldorf. Twee maal was Schuster de aangever. Met Hans Müller en de fysieke kracht van Hans-Peter Briegel beheersten de Duitsers het middenveld.

Het angstig opererende Nederland was geen schim meer van het topteam uit de zeventiger jaren, dat voor niemand bang was. Na de 3-0 lieten de West-Duitsers de teugels wat vieren. Nederland kwam terug door een ten onrechte gegeven strafschoep en een diagonaal schot van Willy van de Kerkhof tot 3-2, waarmee de eindstand nog meeviel. Geen moment was de overwinning voor West-Duitsland in gevaar. In de 73^e minuut viel de 19-jarige Lothar Matthäus in. Hij veroorzaakte zes minuten later een strafschoep en kwam na dit duel niet meer in actie.

Het was de meest doelpuntnrijke wedstrijd van het toernooi. West-Duitsland stond met een been in de finale, voor Nederland was het toernooi vrijwel zeker voorbij, de onaantrekkelijke troostfinale was normaal gesproken het maximaal haalbare.

Tsjecho-Slowakije – Griekenland 3-1 (2-1)

14 juni 1980 – Stadion Olimpico, Rome. Toeschouwers 7.614

Tsjecho-Slowakije: Seman, Barmos, Ondrus, Jurkemik, Gögh, Kozak, Panenka, Berger (23. Licka), Masny, Nehoda (74. Gajdusek), Vizek.

Coach Venglos

Griekenland: Konstantinou, Kirastas, Firos, Kapsis, Iosifidis, Livathinos, Terzanidis (46. Galakos), Kouis, Anastopoulos, Mavros, Kostikos (57. Xanthopoulos).

Coach Panagulias

6. Panenka 1-0, 14. Anastopoulos 1-1, 26. Vizek 2-1, 63. Nehoda 3-1

Scheidsrechter Partridge (Engeland)

De paar duizend toeschouwers zagen een aantrekkelijk duel met zowaar twee teams die wilden aanvallen. De Grieken waren gesterkt na hun goede spel in de eerste wedstrijd en de drie snelle aanvallers Anastopoulos, Mavros en Kostikos moesten de altijd zo hechte verdediging van Tsjecho-Slowakije aan het wankelen brengen. Maar ook Venglos wilde winnen om nog een kans te maken op de groepszege.

Al na ruim 25 minuten waren drie doelpunten gevallen en stond het 2-1 in het voordeel van Tsjecho-Slowakije. De ervaren Panenka en zijn mannen gaven dat niet meer uit handen en wachten rustig de Griekse aanvallen af. Rustig werden de kansen afgewacht en het was Nehoda die ook zijn tweede EK scoorde en de eindstand op 3-1 bracht.

Tsjecho-Slowakije – Nederland 1-1 (1-0)

17 juni 1980 – Stadion Giuseppe Meazza, Milaan. Toeschouwers 11.900

Tsjecho-Slowakije: Netolicka, Barmos, Ondrus, Vojacek, Jurkemik, Gögh, Kozak, Panenka (89. Stambachr), Masny (66. Licka), Nehoda, Vizek.

Coach Venglos

Nederland: Schrijvers, Wijnstekers, Krol, Van de Korput, Hovenkamp, Poortvliet, Thijssen, Willy van de Kerkhof, Rep (gk), Nanninga (46. Haan, gk), René van de Kerkhof (15. Kist).

Coach Zwartkruis

16. Nehoda 1-0, 59. Kist 1-1

Scheidsrechter Ok (Turkije)

Tsjecho-Slowakije had aan een punt genoeg om de tweede plaats in de groep op te eisen en daarmee zich te verzekeren om de strijd om de derde plaats. De groepszege was alleen theoretisch nog haalbaar, daarvoor moest gewonnen worden van Nederland en West-Duitsland moest zich dan verslikken in Griekenland, hetgeen onwaarschijnlijk leek. Voor Nederland was er maar één opdracht en dat was winnen, maar zelfs dan was de onaantrekkelijke gang naar het Napoli-stadion om de derde plaats het hoogst haalbare. Geen moment deed de wedstrijd denken aan de dramatische partij tijdens de EK 1976. In een leeg en troosteloos San Siro spande Nederland zich nauwelijks in, zodat Tsjecho-Slowakije lange tijd weinig moeite had de tegenstander uit de buurt van het doel te houden. Tsjecho-Slowaken speelden daarbij hard, waardoor Nanninga en René van de Kerkhof geblesseerd uitvielen. "Mijn spelers leken met de gedachte al op vakantie," verklaarde coach Zwartkruis.

Nadat Thijssen tegen de paal had geschoten, bracht Nehoda Tsjecho-Slowakije op voorsprong. In de tweede helft speelde Nederland wat beter en scoorde invaller Kist de

gelijkmaker. Bijna was Nederland nog met een overwinning van het veld gestopt, maar de fraaie doeltreffende kopbal van Van de Korput werd door scheidsrechter Ok terecht afgekeurd. Rep ging nog met zijn bewaker Gogh op de vuist, maar bleef ongestraft. Het bleef bij 1-1, Tsjecho-Slowakije mocht naar de troostfinale, de Nederlanders konden vakantie vieren na een zeer matig toernooi, die het einde van Zwartkruis betekende.

West-Duitsland – Griekenland 0-0

17 juni 1980 – Stadion Comunale, Turijn. Toeschouwers 13.901

West-Duitsland: Schumacher, Kaltz, Stielike, Karl-Heinz Förster, Bernd Förster (46. Votava), Briegel, Cullmann, Hans Müller, Rummenigge (66. Del Haye), Hrubesch, Memering.
Coach Derwall

Griekenland: Poupakis, Gounaris (gk 72), Xanthopoulos, Ravousis, Nikolaou, Kouis, Nikoloudis (65. Koudas), Ardizoglu, Livathinos, Galakos, Mavros (79. Kostikos).

Coach Panagoulis

Scheidsrechter McGinlay (Schotland)

De laatste twee groepswedstrijden werden niet tegelijkertijd afgewerkt, maar Tsjecho-Slowakije – Nederland was al afgelopen toen West-Duitsland – Griekenland nog moest beginnen. Door deze slechte planning was West-Duitsland al zeker van een plaats in de finale en was de wedstrijd van geen enkel belang meer.

Derwall liet zijn met gele kaarten belaste mannen buiten de ploeg (Dietz, Schuster en Allofs). Het wekte geen verwondering dat het de saaiste EK-wedstrijd aller tijden zou worden. West-Duitsland was er louter op uit geen blessures op te lopen en zette geen stap te veel.

De Grieken wilden wel meer om hun eerste optreden op een EK nog enige glans te geven, maar hadden daarbij veel pech. Ze vielen onverdroten aan, maar strandden op de paal of doelman Toni Schumacher. De wedstrijd eindigde in een bloedeloze 0-0 en dat leverde Duitsers veel kritiek op. Derwall begreep de commotie niet, want wie had de finaleplaats verwacht na de blamerende 0-0 wedstrijden tegen Malta en Turkije, ruim een jaar eerder?

Eindstand groep 1

1. West-Duitsland	3	2	1	0	5	4-2 naar finale
2. Tsjecho-Slowakije	3	1	1	1	3	4-3 naar troostfinale
3. Nederland	3	1	1	1	3	4-4
4. Griekenland	3	0	1	2	1	1-4

Groep 2

België – Engeland 1-1 (1-1)

12 juni 1980 – Stadion Comunale, Turijn. Toeschouwers 15.186

België: Pfaff, Gerets, Meeuws, Luc Millecamps, Renquin, Van der Elst, Cools, Vandereycken, Van Moer (88. Mommens), Vandenbergh, Ceulemans.

Coach Thys

Engeland: Clemence, Neal, Watson, Thompson, Sansom, Coppell (81. McDermott), Wilkins, Brooking, Keegan, Johnson (70. Kennedy), Woodcock.

Coach Greenwood

26. Wilkins 0-1, 29. Ceulemans 1-1

Scheidsrechter Aldinger (West-Duitsland)

Engeland stond voor het eerst na de WK 1970 weer op een groot toernooi en ging zelfverzekerd op reis naar Italië, zeker na de bemoedigende woorden van premier Margaret Thatcher voor hun vertrek. In de selectie ontbraken spelers van Nottingham Forest, dat de *Europa Cup voor Landskampioenen* had gewonnen.

De Engelse fans maakten snel een einde aan het optimisme. Tijdens de wedstrijd tegen België misdroegen de hooligans zich en moest de Italiaanse politie met traangas ingrijpen. Een supporter gooide een bom terug op het veld, waarna de Belgische en Engelse spelers letterlijk huilend van het veld stapten en scheidsrechter Aldinger noodgedwongen het duel onderbrak. Keegan zei zich te schamen om Engelsman te zijn. Het was een van de weinige opvallende gebeurtenissen in deze eerste groepswedstrijd. België had een stugge, maar effectieve verdedigingsmuur opgesteld, met als grootste

wapen de buitenspelval, waar de Engelsen keer op keer intrapten. De twee doelpunten waren te danken aan individuele fouten. Engeland kwam aan de leiding door Ray Wilkins na een verkeerde pass van een Belg, drie minuten later kon Jan Ceulemans profiteren, toen de Britten de bal niet weg kregen.

Tony Woodcock trof nog een keer doel, maar Aldinger keurde de goal af, omdat Kennedy bij zijn assist buitenspel stond. Juanito schoot namens Spanje tegen de lat. De uiteindelijke 1-1 op het scorebord bood beide ploegen nog volop perspectief voor het verdere verloop.

Italië – Spanje 0-0

12 juni 1980 – Stadion San Siro, Milaan. Toeschouwers 46.337

Italië: Zoff, Gentile, Orriali, Collovati, Cabrini (56. Benetti), Scirea, Causio, Tardelli, Graziani (gk), Antognoni, Bettega.

Coach Bearzot

Spanje: Arconada, Tendillo, Migueli, Alexanco, Gordillo, Saura, Asensi, Zamora, Quini, Dani (53. Juanito), Satrustegui (gk).

Coach Kubala

Scheidsrechter Palotai (Hongarije)

Kubala had al voor het vertrek zijn afscheid als trainer aangekondigd. Nadat hij zelf als speler van drie landen (Spanje, Hongarije, Tsjecho-Slowakije) de nationale kleuren had gedragen, had hij als trainer sinds 1969 Spanje niet naar grote successen kunnen leiden. Ook voor dit EK waren de verwachtingen bepaald niet hooggespannen.

Aan de andere kant had Bearzot heel andere problemen, omdat zijn EK-debuut juist in het vijandige Milaan plaatsvond, dat zich zo achtergesteld voelde na het gokschandaal. Het redelijk gevulde San Siro zag tegen de verwachting in een aantrekkelijk duel met twee offensief ingestelde ploegen. Spanje was een fractie beter met FC Barcelona-speler Asensi als middelpunt. Italië had in doelman Zoff en Antognoni zijn beste spelers. Doelpunten bleven uit en dat paste naadloos in het scenario van deze EK. De Spaanse invaller Juanito had de grootste kans, maar de onderkant van de lat voorkwam een Italiaanse nederlaag die desastreus zou zijn geweest. Desalniettemin begeleidde een hels fluitconcert de spelers op weg naar de kleedkamers.

Spanje – België 1-2 (1-1)

15 juni 1980 – Stadion San Siro, Milaan. Toeschouwers 11.430

Spanje: Arconada, Tendillo (79. Carrasco), Migueli (gk), Alexanco, Gordillo, Saura, Asensi (gk, 37 Del Bosque), Zamora, Quini, Juanito, Satrustegui.

Coach Kubala

België: Pfaff, Gerets, Meeuws, Luc Millecamps, Renquin, Van Moer (80. Mommens), Van der Elst, Cools, Vandereycken, Vandenbergh (82. Verheyen), Ceulemans.

Coach Thys

17. Gerets 0-1, 36. Quini 1-1, 65. Cools 1-2

Scheidsrechter Corver (Nederland)

Spanje wilde zich ten koste van België verzekeren van een plaats bij de eerste twee in de groep, maar zag al snel Asensi geblesseerd uitvallen. Het duel tegen Italië had veel kracht gekost en de stugge Belgen gaven geen krimp. België had in Van Moer en Ceulemans twee uitblinkers en speelde uitgekookt met opnieuw de buitenspelval als effectief wapen. De Belgische verdedigers vallen brutaal aan en de Spanjaarden hebben daar moeite mee.

Beide ploegen scoorden in de eerste helft eenmaal. Eerst opende rechtsback Eric Gerets de score na een prachtige combinatie met libero Walter Meeuws. Spits Quini (die een jaar later werd ontvoerd) tekende voor de gelijkmaker. België schudde alle complexen van zich af en vielen hartstochtelijk aan. Meermalen troffen ze echter de beste doelman van de wereld op hun weg. Luis Miguel Arconada van Real Sociedad behoedde zijn team voor een achterstand. Tot de 65^e minuut toen ook hij hopeloos in de fout ging en Cools profiteerde: 1-2.

Spanje was tot verbijstering van de meegekomen kleine supportersschare vrijwel uitgeschakeld voor een plaats in een finale. België daarentegen zag plotseling de deur naar de finale wagenwijd open staan en was de grootste verrassing van het toernooi.

De namen van Ceulemans, Gerets, Meeuws, Van Moer, Van der Elst en Pfaff waren gevestigd. De Belgische pers was euforisch.

Italië – Engeland 1-0 (0-0)

15 juni 1980 – Stadio Comunale, Turijn. Toeschouwers 59.649

Italië: Zoff, Gentile, Oriali, Collovati, Benetti (gk), Scirea, Causio (89. Giuseppe Baresi), Tardelli, Graziani, Antognoni, Bettega.

Coach Bearzot

Engeland: Shilton, Neal, Watson, Thompson, Sansom, Coppell, Wilkins, Kennedy, Birtles (76. Mariner), Keegan, Woodcock.

Coach Greenwood

79. Tardelli 1-0

Scheidsrechter Rainea (Roemenie)

Voor het risicoduel werd na de ontsparingen tijdens België – Engeland een grote politiemacht ingeschakeld. Een herhaling moest worden voorkomen en hoe moesten ze anders de 8.000 hooligans uit Engeland in toom houden? Pantservoertuigen begeleidden de Engelsen naar het stadion, waar ze in een hermetisch afgesloten vak in een hoek gestopt werden.

De strijd speelde zich vooral op het middenveld af, zelfs Keegan had de opdracht gekregen van trainer Greenwood niet veel risico's te nemen. Ray Kennedy was nog het dichtst bij een treffer, maar zijn inzet ketste via de paal terug.

Het leek de zoveelste dubbelblanke eindstand op te leveren tot de 79^e minuut. De plaatselijke held Tardelli rondde voorbereidingen van Graziani keurig af. Juist Graziani was eerder mikpunt van de tifosi, omdat hij betrokken was bij het gokschandaal en was onophoudelijk uitgefloten. Engeland was daardoor kansloos geworden voor een finaleplaats, maar voor Italië leek alles goed te komen. "We gaan naar Rome," jubelde Bearzot, maar vergat daarbij dat er nog een wedstrijd was te spelen...

Spanje – Engeland 1-2 (0-1)

18 juni 1980 – Stadion San Paolo, Napels. Toeschouwers 14.400

Spanje: Arconada, Cundi, Olmo, Alexanco, Gordillo, Uria, Saura, Zamora, Cardenosa (46. Carrasco, gk), Juanito (46. Dani), Santillana.

Coach Kubala

Engeland: Clemence, Anderson (86. Cherry), Watson, Thompson, Mills, Hoddle (77. Mariner), Wilkins, Brooking, Keegan, McDermott (gk), Woodcock.

Coach Greenwood

19. Brooking 0-1, 48. Dani 1-1 (strafschop), 61. Woodcock 1-2

Bijzonderheid: 53. Dani mist strafschop (gestopt)

Scheidsrechter Linemayr (Oostenrijk)

In beide kampen heerste een bedrukte stemming na de laatste verloren wedstrijd, waardoor er alleen nog kans was om verder te gaan bij ruime winst en als het duel Italië – België niet in gelijkspel eindigde. De Spanjaarden keken ook met lede ogen naar de lege tribunes met het oog op de organisatie van de WK in 1982, waarbij voor het eerst 24 landen zouden aantreden.

Ook sportief zag het er niet hoopvol uit door de geringe amusementswaarde van dit EK en de vermoedelijke voortijdige uitschakeling van Kubala's elf. In Engeland lag Greenwood onder vuur. Zelfs Keegan vond dat ze te veel achter de bal aanliepen en te weinig hun eigen spel speelden. De kritiek verstomde na het duel tegen Spanje, dat op gelukkige wijze gewonnen werd. Gelukkig, omdat bij een 1-1 stand Dani een strafschop (zijn tweede) gestopt zag door Clemence, waarna Woodcock het vonnis over Spanje voltrok. Engeland jubelde over de zege, maar moest het resultaat afwachten van de andere wedstrijd in de poule, die enige uren later volgde. De vreugde sloeg snel om na het doelpuntloze gelijkspel in Rome, dat het afscheid van Engeland inhield.

Italië – België 0-0

18 juni 1980 – Stadion Olimpico, Rome. Toeschouwers 42.318

Italië: Zoff, Gentile, Oriali (28 gk, 46. Altobelli), Collovati, Benetti, Scirea, Causio (gk), Tardelli, Graziani, Antognoni (35. Giuseppe Baresi), Bettega.

Coach Bearzot

België: Pfaff, Gerets, Meeuws (gk), Luc Millecamps, Renquin, Van Moer (49. Verheyen), Van der Elst (89 gk), Cools, Vandereycken (33 gk), Mommens (78. Vandenbergh), Ceulemans.

Coach Thys

Scheidrechter Garrido (Portugal)

Ergernis in het Belgische kamp. De spelers wilden de goede resultaten in klinkende munt omzetten en eisten 25.000 gulden per speler bij winst van de Europese titel. Nog maar een schijntje bij de 100.000 die de Italianen kregen. De Belgen dreigden zelfs met een staking, waarna de Belgische overstag ging en de premie verhoogde.

België stond er goed voor, een gelijkspel was voldoende voor de finale. Een logische tactiek met een massieve verdedingsmuur en de gevreesde buitenspelval. Italië reageerde geërgerd, het wilde per se naar de eindstrijd. Ze probeerden in het onvriendelijke duel met hard spel België te imponeren, maar die bleven koel en beheerst. Toen na 35 minuten Antognoni door Vandereycken uit het veld werd getrapt, was ook het laatste restje creativiteit bij Italië verdwenen. Ze hadden voortdurend een veldoverwicht, maar doelrijpe kansen waren er nauwelijks. Wel zag scheidsrechter Garrido een duidelijke handsbal van Walter Meeuws over het hoofd.

Tegen het einde zette Italië alles op een kaart, maar verder dan een schot van Bettega in het zijnet kwamen ze niet. Het bleef bij 0-0 en de sensatie was compleet. België stond in de finale, wie had dat vooraf gedacht? Op de Italianen na gunde Europa het de underdog wel. Voor Italië restte de wedstrijd om de derde plaats tegen Tsjecho-Slowakije.

De Telegraaf kopte met: "Wat een mop: België in de finale!" Maar internationaal was er vooral waardering voor de slim spelende Belgische ploeg.

Eindstand groep 2

1. België	3	1 2 0 4	3-2 naar finale
2. Italië	3	1 2 0 4	1-0 naar troostfinale
3. Engeland	3	1 1 1 3	3-3
4. Spanje	3	0 1 2 1	2-4

De Belgische bond had vooraf 5.000 kaarten toegestuurd gekregen, maar konden de kaarten aan de straatstenen niet kwijtraken. Bijna 4.500 kaarten gingen daarom weer retour en veel Belgische fans konden na het bereiken van de finale wel hun haren uit het hoofd trekken...

3^e en 4^e plaats

Italië - Tsjecho-Slowakije 1-1 (0-0; 1-1), na verlenging

Strafschoppen: 8-9

21 juni 1980 – Stadion San Paolo, Napels. Toeschouwers 24.652

Italië: Zoff, Gentile, Scirea, Collovati, Cabrini, Causio, Giuseppe Baresi, Tardelli, Graziani, Altobelli, Bettega (84. Benetti).

Coach Bearzot

Tsjecho-Slowakije: Netolicka, Barmos, Ondrus, Vojacek, Gögh, Jurkemik (gk), Kozak, Panenka, Masny, Nehoda, Vizek (65. Gajdusek).

Coach Venglos

54. Jurkemik 0-1, 73. Graziani 1-1

Strafschoppen: Causio 1-0, Masny 1-1, Altobelli 2-1, Nehoda 2-2, Baresi 3-2, Ondrus 3-3, Cabrini 4-3, Jurkemik 4-4, Benetti 5-4, Panenka 5-5, Graziani 6-5, Gögh 6-6, Scirea 7-6, Gajdusek 7-7, Tardelli 8-7, Kozak 8-8, Collovati gestopt, Barmos 8-9

Scheidsrechter Linemayr (Oostenrijk)

Bearzot kon niet gebrek aan moed verweten worden, na het opstellen van drie aanvallers: Bettega, Graziani en Altobelli. Tsjecho-Slowakije stuurde het gebruikelijke team het veld in, waarmee het eerder de toeschouwers verveeld had. Zes Europese kampioenen stonden binnen de lijnen: Panenka, Ondrus, Masny, Nehoda, Gögh en Jurkemik. Maar van de spirit uit 1976 was weinig meer over. Het spel kenmerkte zich door risicoloos geschuif. Ook Italië liep vrij hulpeloos over het veld, zodat zich wederom een matige wedstrijd ontspon voor 25.000 kijkers.

Vrij onverwacht opende voorstopper Jurkemik de score met een afstandsschot van 30 meter, waarmee hij Dino Zoff verraste. In de 73e minuut bezorgde Graziani Italië de gelijkmaker. Met een gebalde vuist naar het Italiaanse vak reageerde hij op het onsportieve gedrag van de tifosi die hem opnieuw hartstochtelijk uitgefloten hadden. De scène toonde haarfijn aan hoe diep het Italiaanse voetbal in een crisis zat.

De wedstrijd ging daarna op slot en ook na 120 minuten stond de 1-1 nog op het bord. De beslissing moest vallen door het nemen van strafschoppen, waarmee Tsjecho-Slowakije in 1976 goede ervaringen hadden opgedaan. Dezelfde vijf mannen als bij die finale kwamen op de lijst, zelfs de volgorde was identiek met Panenka opnieuw als vijfde speler die de mogelijk beslissende *pingel* mocht nemen. Dat huzarenstukje was hem ditmaal niet gegund, aangezien alle tien spelers onberispelijk raak schoten. Vervolgens kwamen de mindere goden aan bod, die om en om een strafschop moesten nemen. Een zenuwslopend vervolg, die pas na de 18^e penalty werd beslist. Uitgerekend Fulvio Collovati van schandaalclub AC Milaan had gemist, waarna Barmos de trekker overhaalde en Tsjecho-Slowakije de derde plaats bezorgde. Daar waren vooral de 30-plussers zeer content mee, aangezien de bond hen had beloofd, dat bij het bereiken van minimaal de derde plaats een avontuur in het buitenland gezocht mocht worden.

Trainer Bearzot toonde zich een slecht verliezer door te beweren, dat ze geen geluk hadden gehad en dat België de finale niet had verdiend. De matige prestatie van zijn team, dat zonder inspiratie voor lege tribunes had gespeeld, was hij kennelijk al vergeten. Feit was wel dat Italië slechts als vierde eindigde, zonder een wedstrijd verloren te hebben.

De matige wedstrijd was voor de UEFA aanleiding de troostfinale te schrappen.

Finale

West-Duitsland – België 2-1 (1-0)

22 juni 1980 – Stadion Olimpico, Rome. Toeschouwers 47.860

West-Duitsland: Schumacher, Kaltz, Stielike, Karl-Heinz Förster (gk), Dietz, Briegel (55. Cullmann), Schuster, Hans Müller, Rummenigge, Hrubesch, Klaus Allofs.

Coach Derwall

België: Pfaff, Gerets, Meeuws, Luc Millecamps (gk), Renquin, Van Moer, Mommens, Vandereycken (gk), Cools, Van der Elst (gk), Ceulemans. [Wissels bij Belgische site nakijken](#)

Coach Thys

10. Hrubesch 1-0, 72. Vandereycken 1-1 (strafschop), 88. Hrubesch 2-1
Scheidsrechter Rainea (Roemenië)

Voor Italië had zich een rampscenario voltrokken. Na de schandalen en de lege tribunes, uiteindelijk een finale zonder de *squadra azzurra*, nota bene daarvoor uitgeschakeld door België. Het drama was compleet, voor Italië was het toernooi in plaats van een groot feest een tragisch treurspel geworden.

De finalisten zagen dat duidelijk anders. België was weliswaar de grote verrassing, maar had ook al tijdens de kwalificatiewedstrijden goed gepresteerd en Portugal, Schotland en Oostenrijk uitgeschakeld. In de groepswedstrijden hadden Italië, Spanje en Engeland zich in de Belgen verslikt, voorwaar geen kleintjes. Als man achter het succes stond Guy Thys, die een gedisciplineerd collectief had gevormd rondom Wilfried van Moer. De 35-jarige spelbepaler bouwde na talrijke blessures zijn verdienstelijke carrière eigenlijk al af in de 2e divisie bij KFC Beringen, maar honoreerde een tv-oproep van Thys. Met het optimisme van de outsider, dat al meer bereikt had dan gehoopt of verwacht, gingen de Belgen de finale in. Uiteraard waren de West-Duitsers de grote favoriet. Derwall was het gelukt een jong veelbelovend team te formeren met Karl-Heinz Rummenigge als de ster en Bernd Schuster als de spelbepaler. De *Mannschaft* was al 18 wedstrijden ongeslagen en vrijwel iedereen was ervan overtuigd dat het die status ook in de finale zou handhaven.

Tijdens de finaledag was het ontstellend benauwd. Op de tribunes zaten ca. 48.000 vooral Duitse nieuwsgierigen. Het aandeel Belgen was klein, maar veel maakte het niet uit, want de landen hadden dezelfde driekleur in het vaandel.

West-Duitsland startte in dezelfde opstelling die over Nederland was gelopen; Guy Thys stelde de elf op die het de Italianen zo zuur hadden gemaakt. De tactiek was snel

duidelijk: België wilde zo lang mogelijk de nul vasthouden en hoopte op een doelpunt uit een counter. De Duitsers wilden de buitenspelval omzeilen door snelle combinaties. Thys moest zijn plannen al na 10 minuten bijstellen. Na een combinatie van Allofs en Schuster kwam de bal bij Horst Hrubesch, die de bal met de borst opving en uit de draai raak schoot. Het eerste interlanddoelpunt voor *das Ungeheuer*. Een snelle voorsprong was waar de Duitse, maar ook de neutrale fans op hadden gehoopt. Nu moesten de Belgen hun stellingen verlaten en zouden de Duitsers alle ruimte krijgen.

Amper een minuut later verloor Schuster de bal aan Van der Elst, die Schumacher omspeelde, maar de bal voorlangs schoot. West-Duitsland werd verder teruggedrongen dan ze lief was met kansen voor Ceulemans en Van der Elst. Pas laat in de eerste helft doken de Duitsers weer voor Pfaff op, maar Schuster en Allofs hadden pech bij de afronding en Pfaff kreeg weer alle gelegenheid uit te blinken.

In de tweede helft moest krachtmens Briegel met dank aan Vandereycken geblesseerd vervangen worden door Cullmann en daarmee viel een belangrijke pion op het middenveld weg. België rook zijn kans en drong feller aan. Schumacher moest al zijn talenten tonen om de Rode Duivels het scoren te beletten. In de 61^e minuut werd hij daarbij geholpen door scheidsrechter Rainea, die Van der Elst bij een schietpoging hinderde. Even later miste Cools een enorme kans, maar in de 72^e minuut kwam toch de gelijkmaker. Van der Elst werd buiten het strafschopgebied door Stielike ten val gebracht, maar Rainea wees gedecideerd naar de elfmeterstip, tot woede van alle Duitsers. Vandereycken liet Schumacher kansloos: 1-1 en alles was weer mogelijk.

België trok zich geenszins terug en wist dat als er ooit een kans was een groot toernooi te winnen, dat nu moest gebeuren. West-Duitsland stond op instorten; Stielike moest Schumacher een aantal malen bijstaan, tussendoor viste Pfaff een kopbal van Hrubesch uit de lucht. Stielike en Schuster waren aangeslagen, de Duitsers haptten naar lucht. Iedereen hield al rekening met een verlenging, toen in de 88^e minuut toch de beslissing viel. Rummenigge nam een hoekschop, Hrubesch torende boven alle Belgen uit en liet Pfaff kansloos met zijn gerichte kopbal: 2-1!

Vlak daarna volgde het eindsignaal en was West-Duitsland het eerste land dat voor de tweede maal Europees kampioen was. De Belgen konden het nauwelijks bevatten: ze hadden de tegenstander in de greep, op de pijnbank liggen, maar het karwei niet afgemaakt. Ze wisten dat ze een kans gemist hadden, die het kleine land wellicht nimmer meer zou krijgen. Maar na enige pinten kwam toch de tevredenheid over de unieke tweede plaats, waarmee ze thuis konden komen. *Le Soir* in België schreef: "Hrubesch, de bulldozer uit Hamburg, heeft ons van alle illusies beroofd."

De titel had voor West-Duitsland aanmerkelijk minder glans dan die van 1972, maar daar maalde niemand om. Het ging om de winst en beter onverdiend winnen, zoals in 1954 en 1974, dan onverdiend verliezen! Op inzet en mentaliteit zou altijd rekening gehouden moeten worden met West-Duitsland. Niet voor niets wisten ze ook uit geslagen positie op het laatst nog terug te komen. In eigen land was men bijzonder tevreden met lof voor Jupp Derwall. Negentien wedstrijden was de ploeg ongeslagen, Klaus Allofs was topscorer van het toernooi geworden. De triomf met het jonge team bood perspectief voor de toekomst.

West-Duitsland Europees Kampioen 1980

Winnend team:

Toni Schumacher 6-3-54, 1. FC Köln

Manfred Kaltz 6-1-53, Hamburger SV

Uli Stielike 15-11-54, Real Madrid

Karlheinz Förster 25-7-58, VfB Stuttgart

Bernard Dietz 22-3-48, MSV Duisburg

Bernd Schuster 22-12-59, 1. FC Köln

Hans-Peter Briegel 11-10-55, 1. FC Kaiserslautern (55. Bernd Cullmann 1-11-49, 1. FC Köln)

Hansi Müller 27-7-57, VfB Stuttgart

Karl-Heinz Rummenigge 25-9-55, Bayern München

Horst Hrubesch 17-4-51, Hamburger SV

Klaus Allofs 5-12-56, Fortuna Düsseldorf

Trainer Jupp Derwall 10-3-27.

Eindstand:

1. West-Duitsland	4	3	1	0	7	6-3
2. België	4	1	2	1	4	4-4
3. Tsjecho-Slowakije	4	1	2	1	4	5-4
4. Italië	4	1	3	0	5	2-1

Italië zonder nederlaag vierde!

Arbiter Nicolae Rainea (Roemenië)

Hij haalde in de 72^e minuut zich de woede van de Duitsers op de hals door de Belgen ten onrechte een strafschoep toe te kennen. Was een paar maal twijfelachtig bij buitenspelgevallen en dreigde aan het eind de greep te verliezen, toen het steeds harder werd en hij vier kaarten uitdeelde.

Aan het banket

Niet in alle opzichten een succesvol toernooi. De organisatie had beter niet aan Italië toegewezen kunnen worden, de sfeer was slecht, de tribunes leeg.

Ook sportief was er weinig te beleven. Een minimumrecord bij het aantal gescoorde doelpunten: 27 in 14 wedstrijden, slechts 1.9 gemiddeld! Alleen op 14 juni zagen de toeschouwers plotseling negen goals in twee wedstrijden.

De meeste duels verliepen weinig spectaculair, geen enkele maal lukte het een ploeg een achterstand om te zetten in een voorsprong. Angstig en slecht voetbal, geen nieuwe ideeën, veel overtredingen, geen opvallende spelers; Keegan, Panenka, Santillana of Bettega hadden niet uit kunnen blinken. Met vlagen waren Rummenigge en Schuster de beste mannen van het toernooi.

Italië scoorde slechts eenmaal in de groepswedstrijden, België bereikte de finaleplaats met negatief voetbal en een succesvolle buitenspelval, Engeland, Spanje en Nederland stelden teleur, West-Duitsland was winnaar bij gebrek aan beter.

Zat het voetbal in een crisis? De EK- en WK-toernooien van de jaren zeventig waren alleszins de moeite waard geweest, maar deze eindronde was van een beduidend lager niveau, ondanks de toelating van acht landen. Een oorzaak lag in de slopende competities, die niet lang voor de EK pas beëindigd waren, zodat de voorbereidingen maar kort waren. De meeste teams waren niet fit genoeg om langdurig aanvallend te spelen en kozen voor voorzichtig spel met gedoseerde ervaringen. Dat de elftallen conditioneel zo zwak bleken, dat er ook veel technische fouten gemaakt werden, had niemand verwacht. De trainers kregen vernietigende kritieken over het volstoppen van spelers met tactische opdrachten in plaats van ze vrij uit te laten spelen.

Ook was men niet tevreden over het ontbreken van een halve finale. Hierdoor was West-Duitsland al voor het begin van de derde wedstrijd zeker van een finaleplaats en konden de ploegen voor Tsjecho-Slowakije – Nederland en Spanje – Engeland in hun derde groepswedstrijd niet meer behalen dan een 2^e plaats in de groep, die recht gaf op de troosteloze troostfinale.

De tv-zenders kregen ook hun invloed op de organisatie en dat bleek geen voordeel, omdat de laatste groepswedstrijden na elkaar gespeeld werden.

De kaartverkoop liep matig. De Italianen bleven thuis, maar bij de finale waren slechts 12.000 Duitsers en welgeteld 1.000 Belgen. De organisatie was niet zo flexibel om tickets in de laatste dagen voor de finale nog in de bewuste landen aan de man te brengen.

Kortom, er was nog veel te verbeteren.

Topspelers

Karl-Heinz Rummenigge 25-9-55, Bayern München

Bernd Schuster 22-12-59, 1. FC Köln

Enige grote toernooi waar hij presteerde. Overal met trammelant weg.

Wilfried Van Moer (1 maart 1945) bepaalde met Paul van Himst een generatie lang het gezicht van het Belgische voetbal.

Van Moer begon bij de jeugd van SK Beveren en kwam zo op jonge leeftijd terecht in het A-elftal van de club. In 1965 vertrok Van Moer naar Antwerp FC en ook daar was hij één van de belangrijkste pionnen op het veld. Maar Antwerp FC degradeerde en dus vertrok Van Moer naar het Luikse Standard. Van Moer werd dé man van het Standard uit de jaren '60 en '70 en werd landskampioen in 1969, 1970 en 1971. De middenvelder won in 1966 voor de eerste maal de Gouden Schoen, daarna ook in 1969 en 1970.

De prestaties van Van Moer leverde hem natuurlijk ook een plaats bij de Rode Duivels op. Zo nam hij deel aan het WK 1970 en 1982 en het EK 1980.

Tijdens de kwartfinales voor het EK 1972 liep Van Moer een zware beenbreuk op na een aanslag van de Italiaan Bertini, waardoor hij lange tijd was uitgeschakeld. Met Van Moer hadden de Rode Duivels wellicht meer kans gemaakt om de West-Duitsers in de halve finale te verslaan.

Hij maakte na enkele jaren onderbreking in het najaar van 1979 onder Guy Thys een sterke comeback als captain van een verjong team. Mede door zijn toedoen plaatste België zich voor het EK 1980 in Italië waar de finale tegen West-Duitsland gehaald werd en kwalificeerde zich voor de wereldbeker in 1982. 57 maal deed de nationale ploeg beroep op zijn talent. Van Moer speelde zijn laatste wedstrijd als Rode Duivel op 26 juni 1982.

Op clubniveau vertrok Van Moer in 1975 van Standard Luik naar Beringen en 5 jaar later verhuisde hij terug naar SK Beveren. In 1983 zette hij een punt achter zijn carrière als speler. Hij was op dat moment speler-trainer van Sint-Truiden. Later was hij nog clubtrainer bij Assent, Diest en SK Beveren. In 1995 werd hij adjunct-trainer van Paul Van Himst bij de Rode Duivels. In 1996 volgde hij Van Himst op als bondscoach. In 1997 werd hij na enkele tegenvallende interlands reeds ontslagen en vervangen door Georges Leekens. In 2005 was hij ook één van de kansmakers op de titel De Grootste Belg, maar haalde de uiteindelijke nominatielijst niet en strandde op nr. 543 van diegenen die net buiten de nominatielijst vielen.

Guy Thys (1922?) was in 1975 de verrassende opvolger van Raymond Goethals als Belgisch bondscoach. Zijn eerste jaren als trainer waren geen succes. Hij probeerde een eindeloze rij spelers uit, vooral spitsen. Het geduld van de bond werd beloond en Thys groeide uit tot de architect van de gouden jaren tachtig van het Belgisch voetbal.

De terugkeer van routinier Wilfried van Moer bracht de ommekomst. De Rode Duivels haalden op de valreep de kwalificatie voor het EK 1980, maar zorgden in Italië voor een sensatie door de finale te bereiken. Twee jaar stutten de Belgen opnieuw door in de openingswedstrijd van het WK 1982 regerend wereldkampioen Argentinië te verslaan. Mexico 1986 werd het hoogtepunt in de Belgische voetbalhistorie en dus ook in de carrière van Thys. Met de vierde plaats vestigde het team zich in de wereldtop. Twee jaar eerder beschikte Thys op papier over een nog sterkere groep, maar door de omkoopaffaire met Standard verloor hij bijna zijn volledige defensie.

Eind jaren 80 nam Walter Meeuws het roer over, maar kreeg na zes interlands zijn oude rol terug. Op het WK 1990 speelde België aanvallend en beter als nooit tevoren, maar pech in de achtste finale tegen Engeland voorkwam een evenaring van het glanzende toernooi in Mexico.

Hij was 114 interlands coach van de Rode Duivels, geen bondscoach die het in het moderne voetbal langer uithield bij een landenploeg van enig niveau.

Guy Thys stond nooit ter discussie. Hij lag even goed in Vlaanderen als in Wallonië. Hij hield van een sigaar en een goed glas whisky, maar was ook ambitieus en wist wat hij wilde. Hij gaf zijn spelers veel verantwoordelijkheid en was een soort 'vaderfiguur' voor zijn jongens.

Hij was bijna 70 jaar, toen hij na de voorronde van het EK 1992 door Paul van Himst werd vervangen.

West Germany triumphed at EURO 80 (©Getty Images)

1980 - Bigger than ever

German dazzlers

Italy's young team had impressed in the 1978 FIFA World Cup finals, although the absence of Paolo Rossi left them short of firepower. The Federal Republic of Germany produced a new and improved side led by two dazzling young players: the 20-year-old Bernd Schuster, a playmaker in the Günter Netzer mould, and striker Karl-Heinz Rummenigge.

Stylish victory

Meanwhile, Greece had surprised Hungary and the Soviet Union, while Belgium had one of their strongest squads and most able coaches in Guy Thys. Needing to win in Glasgow to qualify, they did so in style, the prolific Erwin Vandenberg and the elusive Franky Van Der Elst scoring their three goals.

Bit-part players

Little was expected of Spain, a transitional Netherlands team or the holders Czechoslovakia. In contrast, England had emerged from an easy qualifying group in style, winning seven of their eight matches and drawing the other. Kevin Keegan, the 1978 and 1979 European Footballer of the Year, scored seven of England's 22 qualifying goals. "There are no giants out there waiting for us," said a confident Keegan.